

FREDAG 10 JANUARI. NR 2/2014

Skriver
deckare
med empati
Sidan 12

Herde
med
nio liv
Sidan 2

Tore W Aas
tonsatte
David
Sidan 12

Brödpremiär
Sidan 5

Jakobstad nästa för jubilerande Studentmission

Studentmissionen satsar lika mycket på arbetet i Jakobstad som på de övriga finlandssvenska studieorterna.

Den 7 januari var det 50 år sedan föreningen bildades. **SIDAN 4**

Cyklar mot trafficking

Sidan 20

Finländare söker hjälp i sjömanskyrkan i Aten
Sidan 8

Sju arbetsdagar bland HIV-drabbade i Etiopien
Sidan 10

Dans i kyrkan förankrar tron i kropp och ande
Sidan 6

LEDARE MAY WIKSTRÖM

Andligt och världsligt tal

KP TILL DE nationella ritualerna hör presidentens nyårstal. I år valde president Sauli Niinistö att vid sidan av konkreta EU-budskap också styra in på den snudd på andliga dimension som alltmer präglar hans framträdanden inför hela folket. Det handlar inte bara om den avslutningsfras han håller fast vid, där han önskar lyssnarna Guds välsignelse, utan också om hur han väljer att styra in på etisk-moraliska frågeställningar.

ETT INTRESSANT experiment är att lägga en annan nyårshälsning som raster över presidentens nyårstal – nämligen påvens traditionella världsfredshälsning anno 1 januari 2014.

Påven Franciskus hänvisade till detta officiella dokument också i sin nyårsbön inför skarorna på S:t Petersplatsen. I bönen gjorde han ett spontant tillägg med anledning av en fråga som en olycklig man sänt till honom där han undrade vad som egentligen händer med människors hjärtan. Varför tycks de ha hårdnat så i vår tid? Det är ett av temana i den påvliga fredshälsningen, som är förvånansvärt tydlig och konkret gällande världspolitiska och -ekonomiska utmaningar.

ATT det katolska överhuvudet ser en andlig rot till överkonsumtion och snedvridning i fördelningen av världens resurser är knappast någon överraskning.

Girigheten är en av de klassiska sju huvudsynderna. Påven Franciskus framhåller hur människan har fjärmats från sin natur som skapad av Gud, jämlik med bröder och systrar som på samma sätt är rättmätiga och värdefulla Guds barn. Det glömda ursprunget gör att den inneboende girigheten inte har någon motkraft. Distansen till syskonskapet öppnar portarna till det skamligaste slaget av exploatering: människohandel och prostitution. I girigheten ser Franciskus en stor orsak till den finansiella krisen i världsekonomin. Den utmanar oss att tänka om när det gäller ekonomisk utveckling och till att lägga om vår livsstil.

Men att den sekulära presidenten i ett nordiskt land samtidigt presenterar något som låter som ett dämpat eko av samma tankegångar är onekligen intressant. Här finns samma åga för att världens resurser krymper, över fördelningen av välfärden och en obesvarad (retorisk?) undran över hur världen och Finland ska "agera på ett hållbart sätt". President Niinistö är långt ifrån att, i likhet med påven, förklara att nyckeln ligger på det andliga planet, men talet andas en tilltro till solidaritet, medmänsklighet och tillit till varandra. I det här sammanhanget väljer presidenten att uttryckligen nämna Helsingfors Mission och kopplar synligt vardagsuppdraget att kolla hur grannen mår till ett kristet caritas.

PÅVEN utsträcker grannskapet till att handla inte bara om något mellan individer, utan också mellan länder och folk. Det är här de två talen när vägskälet som separerar dem. Regionala monetära unioner och solidariska klubbar kan kanske bygga en världsfred på basis av maktbalans.

Men syskonskapet som gör varje människa till granne går längre och djupare än så.

"Talet andas en tilltro till solidaritet, medmänsklighet och tillit till varandra."

PROFILEN: MARKUS VON MARTENS

"Jag tror att en kristens identitet handlar om att förändra och förändras."

Gud ger oss en chans till

Det sägs att en katt har nio liv. Kyrkoherde Markus von Martens omväxlande livshistoria tyder på att samma princip också kan gälla för människan.

TEXT OCH FOTO: AXEL VIKSTRÖM

Stenhård ateist, sektmedlem, metodistpastor, Amishforskare, kyrkoherde. **Markus von Martens** livshistoria är värdig en egen tv-serie.

– Det är ett stort antal liv jag fått för månen att leva, säger han när vi träffas på Kropps församlingsexpedition i Ödåkra utanför Helsingborg.

Om någon berättat för den 15-åriga Markus von Martens, bosatt på Oitbacka gård i Kyrkslätt, att han skulle komma att tillbringa hela sitt arbetsliv i kyrkans tjänst hade den unga mannen nog inte trott sina öron.

– Jag såg mig själv som ateist och i skoltidningen skrev jag kritiskt om kyrkan under pseudonymen "Muhammed Maku". Som vinjett hade jag ett upp- och nedvänt kors för att ytterligare markera min kyrkofientliga ståndpunkt.

Sakteligen mjuknade dock von Martens hårdförhet gentemot kyrkan och när han väl bestämt sig för att gå skriftskolan lockades han med till Höstdagarna i Tammerfors. Där kompletterades den radikala omvändelsen.

– Detta var tidigt 70-tal, under Jesusväckelsens och den karismatiska trons höjdpunkt. Huvudtalarna på evenemanget var en grupp svenskar som levde på heltid för Jesus. Under ett av deras bönemöten beslöt jag mig för att följa i deras fotspår.

Från bibelsamtal till sekt

När Markus von Martens kom till skolan på måndagen hade han klistrat kristna dekaler på sin portfölj – en etikett på varje sida så att hans nyvunna tro inte skulle passera obemärkt förbi. Lärare och kompisar begrep ingenting.

Anti-kristlig propaganda och besök på skoldansen ersattes nu av absolutism och planerandet av morgondakter med kristen profil. Det var viktigt för honom att berätta för andra om sin omvändelse och inom kort började han ansvara för söndagsskolan i för-

samlingen. Dessutom gick han på bibelsamtal hos prostens familj.

– Det var väl jag, diakonissan och någon gammal tant som träffades där, skrattar han.

Ganska snart stod det klart för Markus von Martens att han inte kände sig hemma i den lutherska tron. Han sökte sig till andra samfund. Vägen gick via Metodistkyrkan, Pingstkyrkan och Salm tills han som 18-åring stack hemifrån och gick med i sekten Guds barn. Senare fungerade han i ett år som distriktsledare.

– När jag inledde mitt nuvarande arbete höll jag en kort presentation om mig själv där jag lite skämtsamt nämnde att "ni ska veta att er kyrkoherde har varit sektledare". Trots att det väckte reaktioner tyckte jag inte det var något att hymla med – kan man inte ändra åsikter under livets gång?

Över till Svenska kyrkan

Han var med i sekten i två år och träffade där sin före detta fru. När sekten genomgick en degraderingsprocess beslöt paret att hoppa av talet. Det gick utan större bekymmer, men han är medveten om att fallet inte var så för alla.

– Under min tid hade inte de mest radikala idéerna kommit till effekt, men jag vore inte förvånad om ryktena om till exempel incest och pedofili inom sekten skulle vara sanna.

Retrospektivt betonar Markus von Martens ändå att det är viktigt att inte granska tiden i sekten ur ett svartvitt perspektiv. Allting var inte dåligt. I Guds barn fanns ett socialt tänkande kring utsatta människor och mycket värme, men som de flesta sekter spårade den ut i totalitärt styre och religiös radikalism.

Dessutom anser han att samhällets metoder för att bekämpa sekten inte alltid var särskilt regelrätta.

– Man kan säga att inrikesministe-

riet och folkkyrkan använde sig av suspekta metoder för att bekämpa suspekta grupper.

Markus von Martens återgick till Metodistkyrkan och började studera teologi vid Helsingfors universitet. Under de följande åren var han verksam som metodistpastor i bland annat Lovisa. 1982 flyttade familjen till Blekinge och sedermera blev han medlem i Svenska kyrkan.

– Bytet hade inte mycket att göra med det teologiska, främst handlade det om att jag ville arbeta i ett större sammanhang med fler möjligheter.

Familjen bodde i en lantlig miljö med flera olika djur och det naturnära livet fick Markus att intressera sig för amishfolket i USA. 1995 sökte han till doktorandutbildningen vid Lunds universitet. Sex år och fem resor senare disputerade han med en avhandling om gruppens strävan att hålla kvar sina traditionella ideal i en modern värld.

– Att stanna i min forskarroll under besöken var psykiskt tungt, men samtidigt var min tid där borta otroligt fascinerande.

Sedan tre år tillbaka arbetar han som kyrkoherde i Kropps församling. Han trivs väldigt bra med arbetet trots att det ibland uppstår svårlösta konflikter. Den tuffaste tiden var när han fick uppleva den skoningslösa sidan av de svenska medierna efter att ha vägrat låta en hund närvara vid en begravning.

– Debatten som följde höll på att ta knäcken av mig, men när jag sedan ställde upp i tv verkade de äntligen förstå att mitt beslut främst togs med tanke på allergirisken. Eftersom jag själv är en stor djurvän upplevde jag hela rumban som tämligen ironisk.

Markus liv har varit svängigt och omväxlande. Det är inget han grämer sig över.

– Jag tror att en kristens identitet handlar om att förändra och förändras. Om jag ser tillbaka på mitt liv ser jag alla hopp och kast som olika liv där gudstron är den enda raka linjen. I de olika livens finns samma Markus med samma positiva och negativa egenskaper, men jag kan med glädje konstatera att det liv jag i dag lever är det bästa hittills.

KYRKPRESSEN KONTAKTA REDAKTIONEN

Ansvarig chefredaktör
May Wikström
tfn (09) 612 615 33/
040 153 0313
may.wikstrom@kyrkpressen.fi

E-post: redaktionen@kyrkpressen.fi
Redaktion i Österbotten
Norrmalmgatan 21 A
68600 Jakobstad
tfn 040 831 3599

Redaktion i Helsingfors
Sandvikskajen 13
00180 Helsingfors
tfn (09) 612 615 49/
040 831 6545
fax (09) 278 4138

Redaktörer:
e-post:
fornamn.efternamn@kyrkpressen.fi

Tomas von Martens
tfn 040 831 6836

Christa Mickelsson
tfn 040 831 6788

Johan Sandberg
(Österbotten)
tfn 040 831 3599

Sofia Torvalds
tfn 040 831 6748

Webbredaktör:
webbred@kyrkpressen.fi

Layout:
Malin Aho

Utgivare:
Fontana Media Ab

Bank:
Sampo
IBAN: FI34 8000
13011585 40
BIC: DABAFIHH

Paradbild:
Johan Sandberg

Tryck:
Botnia Print,
Karleby

KYRKPRESSEN ANNONSINFORMATION

Annonsredaktör:
Erika Rönngård
tfn 040 831 6614,
annons@kyrkpressen.fi

Annonspriser:
Färg 2,05 €/spmm
Svart-vit 1,65 €/spmm
Moms 24% tillkommer

Radannonser:
4,50 €/rad inkl. moms.

Familjeannonser:
1 €/spmm inkl. moms.

Lämnas in din annons utan extra kostnader via annonsverktyget på www.kyrkpressen.fi! För familje- och radannonser per telefon, mejl eller post tillkommer 5 euro i serviceavgift.

Kyrkpressen utkommer normalt på torsdagar och inlämning av annonser sker senast torsdag veckan före.

För mera detaljer se mediekortet www.kyrkpressen.fi

Annonsförsäljning:
fornamn.efternamn@kyrkpressen.fi
Leif Westerling,
tfn 050 329 4444,
fax (09) 278 4138

Jonny Åstrand,
tfn (06) 347 0608
eller 0500 924 528,
fax (06) 347 1018

Prenumerationer och adressändringar:
tfn 040 831 6614,
prenumerations@kyrkpressen.fi.
Adressändring sker automatiskt via din församling då du gör flyttanmälan. Om du har prenumererat via Kyrkpressen kontaktar du oss.

Prenumerationspriser:
Finland & Norden 65 €
Utlandet 84 €

MARKUS VON MARTENS beskriver sig själv som energisk, envis och pratsam. I dag har han slagit ner sina bopälar i Helsingborg.

MARKUS VON MARTENS

FAMILJ: GIFT MED EVA THELANDER. ÅTTA VUXNA BARN OCH FEM BARNBARN FRÅN ETT TIDIGARE ÄKTENSKAP.

FRITIDSINTRESSEN: SEG-LING, ÅKA PÅ SEMESTER MED VESPA, KULTURLIV OCH KALLBAD.

FAVORITPLATS: ÖN ÖSEL UTANFÖR ESTLAND DÄR FAMILJEN FÖR TILLFÄLLET BYGGER SOMMARBOSTAD.

FAVORITPERSON I BIBELN: MOSES. IBLAND ÄR DET SVÅRT ATT HOS JESUS HITTA DE LEDAREGSKAPER SOM MOSES UPPVISAR.

Prästtjänster fyllda i Väståboland

LOKALT. På trettondagen blev **Sara Grönqvist** installerad som kaplan och **Maria Wikstedt** välsignad till tjänsten som församlingsspastor i Väståbolands svenska församling. Gudstjänstes firades i Pargas kyrka. Grönqvist har varit i församlingens tjänst sedan våren 2008 och tillträdde till tjänsten som kaplan den 1 januari.

– Det var en välbesökt gudstjänst med nästan 140 gudstjänstfirare. Efteråt åt cirka 90 personer en missionslunch i församlingshemmet, berättar **Harry S Backström** som är kyrkoherde för Väståbolands svenska församling.

Han gläder sig över att få anställa nya medarbetare.

– För närvarande finns inte något tryck på att

VÄSTÅBOLANDS SVENSKA församling har fått både ny kaplan och församlingsspastor. FOTO: ERIC JANSSON

minska prästtjänsterna. Det känns väldigt positivt, särskilt med tanke på de spartider som råder inom hela kyrkan.

Harry S Backström säger att församlingsekonomin i Väståboland är i balans.

– För 2013 hade vi ett budgeterat underskott, men nu ser det ut att bli ett positivt slutresultat. Ekonomin är stabil, även om vi också

för 2014 har ett budgeterat underskott.

Kyrkoherden är också glad över utvecklingen i församlingsarbetet.

– Väståbolands svenska församling är en aktiv och dynamisk församling där det händer mycket. Det är mycket trevligt att kunna fungera som ledare för en sådan församling.

CHRISTA MICKELSSON

I DET här backstage-rummet intill Schaumansalen kommer Studentmissionen möjligen att samlas i vår. Lavi och Josefina Öst leder verksamheten i Jakobstad.

Jubilar nysatsar i Jakobstad

STUDENTARBETE. Studentmissionen firar sitt 50-årsjubileum genom att satsa på arbetet bland de studerande i Jakobstad. I vår satsar föreningen lika mycket i Jakobstad som på andra de andra finlandssvenska studieorterna.

TEXT OCH FOTO: JOHAN SANDBERG

– I ett par års tid har vi försökt få i gång något i Jakobstad, men vi har inte haft resurser till det, säger **Lilian Lindén**, ledare för Studentmissionens svenska arbete. Via våra egna seniorer har vi försökt uppmuntra studerande att starta bibelgrupper. Men det vill inte fungera på distans.

Då Studentmissionen firar sitt 50-årsjubileum i år ville man satsa på något specifikt. Och satsningen blev på Jakobstad. **Josefina och Lars-Victor "Lavi" Öst** är anställda för att få i gång verksamheten.

Att Campus Allegro finns i Jakobstad ökade också intresset för staden.

Det är något vi båda vill göra så vi är glada över att ha fått den här uppgiften.
Lavi Öst

– Det är som gjort för att börja med något där studerande är samlade på ett och samma ställe, säger Lindén.

I dagsläget har Studentmissionen svenska lokalföreningar i Åbo, Vasa, Helsingfors och nu i Jakobstad. De leds av studerande som är anställda på allt mellan femton och fyrtio procent. I Jakobstad anställs paret Öst på tjugo procent vardera, vilket gör att man satsar lika mycket i Jakobstad som på de andra orterna.

– Gärna skulle vi ha fyrtio procent över hela linjen, men det har vi inte råd med, säger Lindén.

Att kunna anställa två personer på tjugo procent tills vidare innebär att föreningen borde få in mellan tio och tolv tusen euro på årsbasis. Därför har man gått in för en provotid under våren.

– Den största inkomsten är från privatpersoner som understöder arbetet. Förhoppningen är att våra seniorer, de som tidigare varit aktiva i Studentmissionen, ska ta det här till sitt hjärta och komma med som understödare. Vi har också frågat församlingarna i staden och prostriet om de kan hjälpa till. För att nå seniorerna ordnas en vän-

gudstjänst i Jakobstadsnejden i slutet av april dit alla intresserade är välkomna.

Startar den 14 januari

Lindén ser paret Öst som ett självklart val när det gäller att starta upp i Jakobstad. Josefina har varit ordförande i Studentmissionen i Vasa och känner organisationen medan Lavi som studerar till musikpedagog i Jakobstad känner de studerande. Josefina fick sin kandidatexamen i utvecklingspsykologi före jul och studerar nu vidare på distans från Jakobstad.

– Det är något vi båda vill göra så vi är glada över att ha fått den här uppgiften, säger Lavi Öst.

Den 14 januari startar Studentmissionen arbetet i Jakobstad. Samlingarna hålls i ett rum i Campus Allegro, precis var det blir är ännu oklart.

– Den första samlingen planerar vi att ha roligt program, information, presentation, kaffe och kaka, säger Josefina Öst. Därefter kommer vi att mötas varannan tisdag. Varannan gång har vi undervisning och varannan gång gemenskapskvällar med bland annat pidroturneringar och cafékvällar.

Från campusets sida har man ställt sig positiv till idén. Det har också de församlingar i staden som paret Öst varit i kontakt med.

– Vi har fått ett jättevarmt välkomnande av församlingsledarna. Vi känner ett enormt bönestöd också, säger Lavi. Någon målsättning för antalet medlemmar i Jakobstad har de inte.

– Det viktiga är att den som söker en kristen studerandegemenskap ska hitta den, säger Josefina. Studentmissionens mål är också att nå ut med evangeliet om Jesus.

Som en del av arbetet håller de en redan fullteckad Alphakurs i hemmet med nio gäster i vår. En större Alphakurs hålls nästa höst under förutsättning att de får fortsätta jobba då.

– Vi vill ju att det ska fortsätta, säger Lavi. Medan jag studerat här har jag märkt att det finns ett behov av kristen verksamhet bland studerandena.

– Stöd gärna oss i bön, avslutar han.

Studentmissionen firar också jubileumsåret med några större tvåspråkiga tillställningar i Helsingfors. Dessutom hålls festgudstjänster på olika håll.

STÖLD NYKARLEBY

Inbrott i Nykarleby församling

Strax före nyår råkade församlingshemmet i Nykarleby ut för ett inbrott.

– När vi kom till församlingshemmet på söndag morgon den 29 december märkte vi att någon hade brutit sig in, berättar församlingsmästare **Roy Björkman**.

Inbrottstjuven hade hackat sönder fyra dörrar med kofot och bland annat tagit sig in i kyrkoherdens rum. Personen kom över en mindre summa pengar i form av kaffekassa och handkassa. Brottet är anmält till polisen.

MEDLEMSSTATISTIK KYRKA

38 fler medlemmar i Vasa

Medlemsantalet i Vasa svenska församling ökade med 38 personer under 2013.

– Det är glädjande att antalet församlingsmedlemmar ökat, säger kyrkoherde **Tor-Erik Store**. Un-

der ganska många år har vi haft en liten minskning av medlemsantalet. År 2013 är ett litet trendbrott i det här avseendet.

De nyinträdda i församlingen var 39 till antalet och de som skrivit ut sig 113. Antalet döpta och döda är det som i huvudsak inverkar på medlemsantalet.

Också nationellt var inskrivningarna i kyrkan fler än tidigare. Under 2013 inträdde sammanlagt 15 142 personer i kyrkan, vilket är mera än någonsin tidigare. På riksnivå uppgick utskrivningarna ur kyrkan år 2013 till 50 282 personer.

– Att antalet personer som inträder och utträder

ur kyrkan vuxit visar på att allt flera finländare överväger sitt förhållande till kyrkan och religionen. Det syns också i medierna och kulturen där det finns ett allt större intresse för religiösa frågor, konstaterar forskaren **Kimmo Ketola** på Kyrkans forskningscentral.

RIVEN MOROT gör semlorna extra saftiga.

Morötter räddar semlorna

VÅRT DAGLIGA BRÖD. Så länge jag inte klarade av att rulla lika snygga semlor som mamma var jäsdegare bara jobbiga. Men tack vare en aha-upplevelse och några morötter är jag numera kompis med semledegen.

TEXT OCH FOTO:
BIANCA HOLMBERG

– Ja, Bianca, du är ju nog bra på mycket, men det här kanske du inte riktigt är expert på, sa min mor när hon såg resultatet av mina försök att rulla runda bullar för ett antal år sedan.

Länge trodde jag alltså att jäsdegare inte var min grej. De var jobbiga och kletiga eller hårda och torra och inte blev semlorna eller bullarna snygga heller. Men så skul-

le jag hämta min lillasyster från en kompis och när jag steg in höll mamman i familjen på att baka semlor. Istället för att rulla dem klickade hon ut den ganska lösa degen på plåten med två skedar. Jag hade hittat lösningen på mitt problem! Efter det gav jag jäsdegarna en ny chans och numera tycks även andra än jag uppskatta de semlor jag får till.

Just det här receptet utvecklade jag när jag var i Tyskland som utbytesstudent. Tyskarna jag bodde med hade aldrig ätit hembakade semlor tidigare och "Biancas Brötchen" gjorde succé. Hemligheten var att jag började sätta riven morot eller rivet äpple i degen för att den inte skulle bli för torr. Tack vare det är jag numera vän med semledegen och har med tiden till och med lärt mig att vid behov rulla semlorna. Trots det är matskedarna fortfarande mina bästa vänner när jag ska klicka ut semlorna på plåten.

16–20 SEMLOR

- 5 dl mjölk
- ¾ msk salt
- 1 pkt jäst
- 2–3 msk olja
- 2 stora morötter
- 3,5 dl havreflingor
- 4 dl rågmjöl
- 5 dl vetemjöl

Vårt dagliga bröd

är en serie recept och tips på hur man får till olika sorters läckert matbröd. Serien publiceras i vartannat nummer av Kyrkpressen. Bianca Holmberg, Chribbe Aarnio, Gunnevi Winberg och Martin Nord turas om med att bjuda KP-läsarna på sina läckraste recept och bästa tips.

• **Riv morötterna** grovt. Värm mjölken till 37 grader (handvärm) och lös upp jästen i den. Tillsätt olja, salt och morötter. Tillsätt mjöl och havreflingor, lite i taget. Degen ska fortfarande vara lite lös, men tillsätt mjöl om den verkar alltför geggig. Knåda degen ordentligt för hand eller i hushållsassistent, tills den blir smidig och lossnar från bunkens kanter. Låt jäsa under bakduk på varm, dragfri plats i cirka 30 minuter.

• **Knåda igenom** degen ordentligt igen (tillsätt mjöl om den är för kletig), dela den på hälften och rulla ut till två längder. Skär varje längd i cirka 10 bitar och rulla dem till runda semlor. Alternativ: Knåda igenom degen ordentligt i bunken och klicka ut smeten direkt på plåten med två skeddar. Låt jäsa under bakduk på plåt i cirka 20 minuter. Grädda i 200–225° i mitten av ugnen i cirka 15–20 minuter.

VÅGA FRÅGA

Bön är omsorg

ANN-SOFI STORBACKA är sjukhuspräst och svarar på läsarfrågor om tro och liv.

Jag läser ofta annonser om bönekvällar med särskilda förebedjare som samlar stora skaror. Är det så att vissa människor är bättre på att be än andra? Är det skillnad på vem man ska gå till om man till exempel vill ha förbön för någon sjukdom?

BÖN är samtidigt både enkelt och svårt. Den enklaste bönen kommer direkt ur hjärtat: "Hjälp!" Vem som helst kan be på det sättet. Men det finns helt klart sådana som är bättre på att be än andra. De är människor som har en lång erfarenhet av bön, sådana som har ett naturligt och nära förhållande till Gud. Många av dem ser att de har fått en särskild uppgift att vara förebedjare. Du tänker på de offentliga förebedjarna som samlar mycket folk. Men det finns också andra som lever mera i det tysta, som till exempel klosterfolk eller medlemmar i bönegrupper. Människor brukar också vända sig till enskilda kristna som de känner och har förtroende för: "Du som kan be och som har förhållandet till vår Herre i skick, kan du snälla be för mig."

På dina frågor om bönens effekt, om Gud lyssnar mera på vissa människors böner, finns inga entydiga svar. Alla som har bätt om förbön av någon de litat på hoppas att det skulle vara så, men strängt taget vet vi inte. Vi kan bara tro att Gud hör vår bön, oberoende av vem eller vilka som ber.

De som samlas i bönegrupper eller arrangerar bönekvällar hänvisar särskilt till bibelord som till exempel Matt 18:19: "Vidare säger jag er: allt vad två av er kommer överens om att be om här på jorden, det ska ni få av min himmelske fader. Ty där två eller tre är samlade i mitt namn är jag mitt ibland dem." När jag ber om förbön kan jag trösta mig med tanken på att jag nu har gjort det jag har kunnat för att få hjälp. Nu vet jag att många som är mera troende än jag ber för min situation. Deras tro och böner förstärker min bön.

FÖR EN KRISTEN är förbön ett sätt att uttrycka omsorg och medkänsla. Ibland ser jag inte själv någon lösning på min medmänniskas problem, men jag kan alltid be. Den som ber vänder sin oro eller känsla av maktlöshet till bön och söker ord för sin önskan om välgång, hälsa och beskydd. Själv har jag många gånger i mitt liv blivit rörd över att få höra att någon har visat omsorg om mig genom att be för mig. Ibland har det varit för mig okända eller oväntade människor, som jag inte visste att brukar be. Särskilt fint är om någon frågar mig: "Hur vill du att jag ska be för dig, vad vill du att jag ska be om för din del?"

Förbön brukar bestå av två aspekter. Å ena sidan uttrycker vi våra förhoppningar så ärligt som möjligt. Ju svårare situation, desto mer innerliga böner om räddning eller tillfriskande. Men vi är också medvetna om att vi bara är begränsade människor. Därför handlar varje förbön å andra sidan om att öva sig i tillit till Gud, som inte alltid svarar på bönerna på det sätt som vi hoppas på. Jag tycker mycket om den samtidigt öppna och tillitsfulla bönen inspirerad av Psaltaren: "Herre, hjälp, Herre låt väl gå."

Fråga KP:s expertpanel

I KP:s frågespalt besvaras frågor om tro och andlighet av präster i den lutherska kyrkan. Frågor om relationer, hälsa, familj och fostran besvaras av sjukskötare och kyrkans familjerådgivare. Redaktionen behöver ditt namn och dina kontaktuppgifter, men du får gärna ställa din fråga anonymt i tidningen. Redaktionen väljer och redigerar frågorna. Adressen är redaktionen@kyrkpressen.fi eller Kyrkpressen, Sandvikskajen 13, 00180 Helsingfors. Märk kuvertet "FRÅGA". Panelen besvarar frågor endast i tidningen.

PÅ TVÄREN SOFIA TORVALDS

Om bön

Det finns stunder då jag tycker att det viktigaste i världen är att be och att

folk inte borde göra så mycket annat än det. Så här var det: jag var trött, så trött att jag vid

morgontidningen brast i gråt över att Ariel Sharon legat i koma i åtta år och nu var på väg att dö. (Jag har ingen särskild relation till Ariel Sharon.) På jobbet kändes allt antingen väldigt roligt eller oerhört tragiskt.

Kan du be för mig, mejlade jag till min kollega i Öst-

erbotten. Det gjorde han, genast och på arbetstid. När jag visste det blev jag så lugn. Jag kom ihåg att jag läst om en nunna som i ett brev till en vän beskrivit sin bön som den blick en mor ger sitt älskade barn när hon böjer sig ner över vaggan.

Ja, ni fattar. Den där känslan av att någon (Gud) ser på oss med sådan ömhet att bara den där bilden av mamman som lutar sig över sitt barn kommer ens i närheten. Det finns korta stunder då jag förstår att den bilden inte ens säger en liten bit av vad det hand-

lar om för det är så mycket större. Alla ord snubblar vid tröskeln, pulvriskas inför det som de påstår sig beskriva.

Vad jag försöker säga är det här: i alla församlingar borde man be mycket på arbetstid. Och vi som inte kan be så mycket på ar-

betstid borde be på bussen och i duschen, när vi vaknar, när vi somnar.

Jag har inga bevis för det här, men jag känner det på mig. Det finns stunder då jag tycker att det viktigaste i världen är att be och att folk inte borde göra så mycket annat än det.

STEGEN ÄR lugna och enkla. I dansen ligger fokus på gemenskapen och den inre bönen. Mitt i cirkeln står ett ljus som symboliserar Kristus.

HELIG DANS. Då dansen kommer in i kyrkan flyttas bönen från huvudet till kroppen. Orden omvandlas till rörelse och skeende. Symboliken ligger inbäddad i varje moment, men alla har utrymme att göra sin egen tolkning.

Be med hela kroppen

TEXT: HEIDI HENDERSOON

FOTO: HANNA SANDBERG

Under ledning av **Siv Jern** samlas ett tiotal kvinnor en gång i månaden i Dragnäsback kyrka i Vasa. De är här för att dansa. Eller för att be, bearbeta, meditera, uppleva gemenskap. Dansen visar sig vara mycket mer än själva rörelsemönstret. De flesta av kvällens danser är så kallade cirkeldanser, där deltagarna håller varandra i hand och rör sig runt i en cirkel med hjälp av olika enkla, repetitiva steg.

Tro med hela kroppen

Siv Jern är kaplan i Vasa svenska församling och den som håller i trådarna för *Dans i heligt rum*. Hon funderar kring de behov som dansen möter.

– Dansen förflyttar trons centrum från hjärnan lite mer mot hjärtat – eller det är i alla fall vad jag hoppas att den ska göra, säger hon. Tron ska inte bara vara tankens tro, den behöver finnas i hela kroppen.

Jern menar att dansen också möter ett behov av stillhet.

– Dansen är inte ordtyngd. Här har alla utrymme att formulera något själva, att ha en egen upplevelse.

Dans i heligt rum vänder sig till både kvinnor och män, men tillsvidare har männen inte riktigt hittat till Dragnäsback kyrka under danskvällarna. Danserna kräver inga förkunskaper och man behöver inte vara i särskilt god form för att kunna delta. Tempot är lugnt och stegen är enkla för att man ska kunna vila i rörelsen.

– Vem som helst kan vara med, betonar Siv Jern. Man kan komma hit med allt, både det glada och det jobbiga. Jag får ofta höra av deltagarna att dansen har gett dem ny energi och ny kraft, eller att den har hjälpt dem att lämna sin rastlöshet och sina bekymmer.

Kristus i centrum

Innan deltagarna kommer har Siv Jern flyttat bänkarna bakåt i kyrksalen så att en stor, öppen yta bildas framför altaret. Mitt på det öppna golvet ligger en vit duk och ovanpå den en krans av mossa. Inne i kransen står ett ljus, och runt ljuset ligger fyra röda glasstenar som pekar ut riktningen för ett kors. Duken med kransen och ljuset ska vara mittpunkt under danserna.

– Cirkelns mittpunkt är viktig, be-

”Dansen är som en bön som vi ber tillsammans. Här står Gud i centrum.”

Arja Sigfrids

tonar Jern. Ibland ställer jag tre ljus i mitten. De symboliserar treenigheten. I dag har jag valt att bara ha ett ljus, Kristusljuset. Under dansen får vi rikta vår inre bön till Kristus.

Det är egentligen inte själva rörelsen som står i fokus, utan den inre bönen och närvaron inför Gud.

– De flesta danserna har enkla steg som man lär sig snabbt. Det gör att man kommer in i ett meditativt läge där man får vila i det man gör och vila i närvaron, förklarar Jern. Sedan får var och en själv bestämma vad de gör av närvaron, av det som föds i dem. Rörelsen och musiken tar fram olika saker i oss.

Dansen handlar, förutom om bön, också om gemenskap. Vanligen håller deltagarna varandra i hand och rör sig runt i en cirkel.

– I cirkeldansen stöder vi varandra med händerna, så att cirkeln bär och för framåt även om man inte skulle hänga med i stegen, säger Jern. Cirkeln ger ett evighetsperspektiv – den har varken början eller slut. Där i det eviga finns vi alla med tillsammans.

Tre steg fram och ett tillbaka

Klockan är lite över sju och deltagarna sitter och står spridda i salen. Musiken spelar och plötsligt tar Jern tag i två dansares händer och går i väg med rytmiska steg. Ledet blir längre och längre vartefter nya fötter klädda i värmande yllesockor ansluter sig. Det är bara att ta upp takten och följa med, tills vi har samlats i en cirkel runt ljuset i mitten.

– Välkomna hit i kväll! I dag är det domsöndag, så vi börjar där och går sedan vidare mot adventstiden, då vi får

förbereda oss för den stora festen, presenterar Siv Jern kvällens tema.

Sedan följer dans på dans. Danserna har olika namn, som Mariadans, herdarnas dans, livsvägen och pilgrimsdans. Varje dans introduceras med några ord och en kort demonstration av stegen. Jern ger dansen en riktning, men lämnar mycket utrymme för var och en att fylla den med en egen betydelse.

Symbolerna är närvarande i det mesta som sker. Ett exempel är hur vi håller varandra i händerna. Högra handflatan hålls uppåt, mot himlen, medan den vänstra hålls nedåt, mot jorden.

Många av danserna är uppbyggda av en framåt-tillbakarörelse. I en av mina favoriter tar vi först två steg snett framåt, vrider kroppen ett halvt varv och tar två steg snett bakåt, vrider igen kroppen åt andra hållet och fortsätter snett framåt, hela tiden tillsammans och i en cirkel runt ljuset. Jag tilltalas av den livssymbolik som blir tydlig för mig i rörelsen: Fastän vi backar i hälften av stegen rör vi oss ändå hela tiden framåt.

Vi går lugnt och dröjande, men trots det räknar jag steg mest hela tiden. Under ett par av danserna infinner sig ändå ett tillstånd där tankarna kan vila. Efteråt andas jag lite långsammare och känner mig rofylld.

Gamla traditioner och nya koreografier

Siv Jern berättar att dans nästan alltid har funnits med i kyrkan på ett eller annat sätt. På 1970-talet blåste tysken **Bernhard Wosien** nytt liv i de gamla, traditionella cirkeldanserna. Några av danserna som Siv Jern använder är just sådana traditionella danser med rötter i olika äldre kulturer som till exempel den armeniska. Andra danser är nya koreografier, skapade av olika utövare runtom i världen.

– Egentligen är dansen fortfarande ett ganska nytt fenomen i vår kyrka, trots den långa traditionen inom kristenheten, konstaterar Siv Jern. I Finland är det rätt så ovanligt med dans i kyrkliga sammanhang.

Trots att det är ovanligt med dans i kyrkan har Jern inte upplevt något motstånd.

– Visst kan folk vara lite skeptiska, men då de ser hur det går till brukar de ändå tycka att det är okej.

Jern säger att dansen är ett uttrycksätt som alltid har funnits hos henne.

Hon tycker att musiken är en viktig del av dansen.

– Musiken bidrar med mycket till dansen. Skeendet kan fördjupas med hjälp av olika sångtexter. Musiken som jag använder under de här kvällarna är väldigt varierande och växlar från gång till gång och från dans till dans.

Siv Jern deltog i den första danskursen i Vasa år 2007. Därefter gick hon en kurs för dansledare och började själv hålla danskvällar.

Jern betonar att danserna som hon leder inte är några uppvisningsdanser. Fokus ligger helt och hållet på gemenskapen och det inre livet.

Som att vara i himlen

Berit Kurtén-Finnäs dansar för att det är rogivande och kravlöst.

– Vi blir överösta med så mycket prat och information hela tiden, säger hon. Dansen ger lugn. Det här är ro. Det är inte en massa prat.

Kurtén-Finnäs uppskattar också dansen som fysisk aktivitet.

– I vår kultur använder vi inte kroppen. Det lutherska är väldigt intellektuellt, konstaterar hon.

Då kommer dansen in som motvikt.

– Dansen tar med kroppen så att också den får del av gudsrelationen.

Arja Sigfrids började dansa redan 1986, då en fysioterapeut från England drog en kurs vid finska arbetarinstitutionen i Vasa.

– Vi dansade och bad, minns Sigfrids. Instruktören hade inspirerats av en kommunitet i Skottland där man samlades en gång i veckan för att dansa för fred, för välmående och för att det skulle gå bra här i världen.

För Sigfrids går dansen och bönen hand i hand.

– Dansen är som en bön som vi ber tillsammans. Här står Gud i centrum. Det är meditativt och lugnt, samtidigt som dansen ger ny energi.

Även Sigfrids gillar dansen för att den tar med hela kroppen.

– Jag uppskattar också i kör. Både i dansen och i sången får jag använda hela kroppen i mina böner.

Sigfrids berättar om ett ekumeniskt veckoslut med sång och dans som ägde rum tidigare i år.

– Det ordnades tillsammans med ortodoxa kyrkan, som jag själv hör till. Vi sjöng och dansade hela helgen och det var som om vi skulle ha varit i himlen!

SIV JERN leder Dans i heligt rum, som äger rum en gång i månaden i Dragnäsback kyrka.

GREKLAND. Den grekiska krisen slår hårt även mot landets cirka 1 500 finländare.

– Antalet hjälpsökande har ökat dramatiskt och gudstjänsterna lockar dubbelt så många som förr, berättar Mari Hilonen vid Finlands Sjömanskyrka i Aten.

MARI HILONEN är spindeln i nätet på Finlands Sjömanskyrka i Aten. Här organiserar hon träffar för finländare och lyssnar till och försöker hjälpa dem som fått bekymmer.

Krisen leder dem till k

TEXT OCH FOTO: SÖREN VIKTORSSON

Vid första mötet med den grekiska huvudstaden ter sig det mesta som förr. Buller, trafikkaos, avgaser och en pratglad taxichaufför.

– *Dimosiografos* (journalist)? Då har ni naturligtvis kommit hit för att rapportera om den ekonomiska krisen.

– Skriv att vi, vanligt folk, är oskyldiga. Det är politikerna som har ställt till denna oreda! Förklarar han prompt och avvisar bestämt vår önskan om ett taxikvitto.

Följande morgon i centralt belägna nöjesområdet Plaka. På en balkong på Daidalou-gatan samsas grekiska flaggan med den finländska, svenska, danska och norska.

– Skandinaviska kyrkan har legat här i fyra år. Innan dess fanns vi hamnstadens Pireus, berättar Mari Hilonen och läser upp.

– I 25 års tid har Finlands Sjömanskyrka samarbetat med Skandinaviska kyrkan. Jag är den enda anställda med femton timmars tjänst per vecka, tillägger hon.

Den ekonomiska krisen i Grekland har ställt Finlands Sjömanskyrka inför helt nya utmaningar.

– De senaste två åren har antalet finländare som hört av sig till oss ökat med över femtio procent. Och om vi tidigare hade ett tiotal besökare på våra gudstjänster är de nu mellan tjugo och trettio, fastslår socialkurator Hilonen.

Redan efter merkonomexamen i Imatra 1991 ville Kouvolaflickan ut i världen.

– Jag antogs till en reseledarutbildning på spanska solkusten. Det var fyra mycket intensiva veckor och direkt efter den fick jag jobb, på somrarna i Grekland och på vintrarna på Kanarieöarna.

– Fem år non-stop som reseledare blev mitt livs skola. Man lär sig väldigt mycket om hur människor fungerar i olika livssituationer.

– Satt jag inte på kontoret kunde jag i stället sitta på en polisstation eller ett sjukhus. Stölder, skador och infarkter var vanliga.

– Vi reseledare hade ju inte någon formell utbildning i att stödja människor i nöd, men förutom allt praktiskt blev det en hel del själavård.

År 1996 flyttade hon till en lägenhet i Kouvola, stod ut en vinter och packade så åter för Aten. Orsaken: en grekisk man.

– Jag fick genast reseledarjobb här

”Krisen slår naturligtvis väldigt hårt mot privatekonomin. Det kan vara en finländare som mist jobbet eller vars grekiska partner gjort det.”

Mari Hilonen

och på hösten började jag läsa grekiska.

Så följde ett antal anställningar på lokala resebyråer och i april 2009 tillträdde hon en deltidsanställning på Finlands Sjömanskyrka.

– Platsen hade varit vakant en tid. Men så började lokala finländska kolonin höra av sig till Helsingfors om att de kände stort behov av en socialkurator.

Finlands Sjömanskyrka rf grundades 1874 och har i dag åtta kyrkor, varav sju utomlands.

– Verksamheten finansieras med medlemsavgifter, gåvor, arv och bidrag från Penningautomatföreningen, förklarar Mari Hilonen.

Problem med pengar och alkohol

Av uppskattningsvis 1 500 finländare i Grekland bor ungefär hälften på fastlandet. För dem på öarna är den finländska evangelisk-lutherska församlingen på Rhodos en naturlig kontaktpunkt.

– Deras finskspråkiga präst kommer över hit fyra, fem gånger om året för gudstjänster.

Förutom sitt modersmål finska talar Mari Hilonen även en god svenska. Har hon finlandssvenska ”klienter”?

– Mycket sällan. Jag tippar att det bara finns kanske ett tiotal finländ-

svenska kvinnor här i Atenområdet, de flesta gifta med grekiska män.

Vilka är då de vanligaste bekymren den finländska socialkuratorn i Aten möter?

– Någon kan be om pengar eller så kan det handla om problem med alkohol.

– Krisen slår naturligtvis väldigt hårt mot privatekonomin. Det kan vara en finländare som mist jobbet eller vars grekiska partner gjort det.

Mari Hilonen betonar att möjligheterna till ekonomisk hjälp är ytterst begränsade.

– Men vi samlar exempelvis in kläder och ger matkassar till personer och familjer i nöd.

Den finländska kolonin i Grekland åldras snabbt, vilket i sig innebär nya utmaningar.

– Du kan exempelvis ha en finländska som bott här i över 40 år och på ålderns höst börjat glömma grekiskan. I Finland finns kanske inte längre några anhängare.

Vad kan ni göra då?

– Viken exempelvis ordna med hembesök och även bjuda in den som behöver hjälp till olika evenemang i kyrkan.

I krisens spår har intresset för att flytta tillbaka till Finland ökat.

SKANDINAVISKA KYRKAN är centralt belägen i nöjesområdet Plaka.

EVZONES, SOLDATER i traditionell dräkt och tofsprydda skor, på vakt. Från den intelligande parlamentsbyggnaden har det de senaste åren mest skrivits ut besk medicin.

I GREKLAND är det vanligare att man köper än prenumererar på en tidning. För 2014 kan tidningarna rapportera om en förväntad tillväxt på drygt en halv procent.

STELLA VASILIOU driver med sin syster hotellet Paraliako i den lilla byn Kyparissi på södra Peloponnesos. Nu hoppas hon och hennes landsmän på bättre ekonomiska tider.

yrkan

”Vi uthärdar svårigheter!”

– Där har vi ett mycket gott samarbete med ambassaden och Finland-Samfundet, som tagit fram informationsmaterial för återflyttare.

Mari Hilonens man **Andreas** jobbar på en biluthyrningsfirma och döttrarna **Anna-Maria**, 11, och **Evangelia**, 8, går i grekisk skola.

– På lördagarna går de också i vår finskspråkiga skola i kyrkan. Den har ett trettiotal elever.

En gång i månaden anordnar Sjömanskyrkan i Aten en litteratursirkel och en gång i månaden diskussionsaftnar.

– Till ämnena har bland annat hört tips på hur man klarar sig genom krisen.

Mari Hilonen verkar ha gott om skinn på näsan, och att hon och familjen klarar sig genom krisen är nog ett axiom. Men klarar sig Grekland igenom den?

– Jag vill inte försköna läget, arbetslösheten stiger fortfarande och är nu 27 procent.

– Men sedan 2011 jobbar jag på en lokal resebyrå inriktad på Finland. Så sent som i fjol hörde jag från Finland att ”Våra kunder vill åka vart som helst men inte till Grekland”. Nu börjar Grekland åter locka turisterna och jag tycker mig se en aning ljus i tunneln!

Den ekonomiska situationen i Grekland såg ganska ljus ut under några år. I mitten av 90-talet inleddes en sanering, där budgetunderskottet minskade och inflationen pressades tillbaka.

OS i Aten år 2004 medförde omfattande satsningar på infrastrukturen och det låga ränteläget fick många att handla på kredit.

Mellan 2000–2007 växte den grekiska ekonomin med i snitt 4,2 procent per år. Men när den internationella ekonomiska krisen slog till 2008–2009 gick luften ur ballongen.

Löneökningarna hade legat långt över produktivitetshöjningarna och eroderat konkurrenskraften. Den statliga sektorn hade växt från 44 procent år 2000 till mer än 50 procent år 2009. Läget försvårades av en svart ekonomi som uppskattas till omkring 25 procent, omfattande korruption och bristande skattemoral.

Till råga på allt visade det sig att Grekland redovisat felaktiga siffror till EU för att nå upp till unionens monetära krav.

De internationella långivarna drog öronen åt sig och Greklands kreditvärddighet sjönk så att landet till sist inte

DEN GREKISKA regeringen hoppas på tillväxt för år 2014. FOTO:SXC.HU

orkade betala de höga räntorna.

Under 2010 kom ett antal åtstramningspaket med bland annat frysta löner, höjd pensionsålder och nedskärning av antalet statsföretag. Samtidigt lanserade Grekland och den så kallade trojkan – EU-kommissionen, Internationella valutafonden och Europeiska centralbanken – ett stödpaket om 110 miljarder för att klara upplåningsbehoven.

Även under 2011 och 2012 kom åtstramningspaket, där 15 000 statliga jobb skulle bort, minimilönen sänktes med 22 procent och pensionerna minskade. En privatisering om 15 miljarder euro ska genomföras till 2015.

– Av de 15 000 offentliga jobb som ska bort inom 2014 har hittills endast 2 600 verkställt. Det skedde genom att man stängde det statliga radio- och tv-bolaget över en natt, säger **Nils-Erik Friis**, finlandssvensk journalist som bevakat Grekland i många år.

År 2012 kom ett nytt stödpaket från eurozonens ledare om 130 miljarder euro. Samtidigt har landets privata långivare skrivit ned skulder på motsvarande 100 miljarder euro.

Såväl inom den privata som den offentliga sektorn har anställda fått känas vid lönesänkningar på mellan 20–40 procent och pensionerna har skurits ner rejält.

Ett budgetutkast från regeringen spår en tillväxt om 0,6 procent för år 2014.

Stella Vasiliou, som driver ett familjehotell på södra Peloponnesos, säger till Kyrkpressen att om det fortsätter så här är Grekland illa ute.

– De allra rikaste, som tagit pengar ut ur landet, måste börja betala skatt. Men som grekinna är hon också stolt över sitt land.

– *I Ellines ine dinati kai adechoun sta diskola* (”Grekerna är dynamiska och uthärdar svårigheter!”)

• SÖREN VIKTORSSON

VARDAG. Christine Björkskog är missionär. Hon arbetar som rådgivare för ett fadderbarnsprojekt i Etiopien och hennes arbetsdagar är fyllda av såväl glädje som sorg. Vi bad henne skriva dagbok från sju arbetsdagar i Finska Missionssällskapets tjänst.

Sju vanliga dagar som missionär

TEXT: CHRISTINE BJÖRKSOG

Hur ser en helt vanlig arbetsdag ut? Det är en av de vanligaste frågorna jag möter när jag berättar om mitt arbete som missionär. Jag arbetar som rådgivare i ett fadderbarnsprojekt som Mekane Yesus-kyrkan har i städerna Dessie, Kombolcha och Woldiya i norra Etiopien, utsänd av Finska Missionssällskapet.

Projektet går ut på att stöda 300 barn som är föräldralösa på grund av AIDS. Barnen bor alla i sina egna hem. Dagarna är mycket olika och dagsprogrammet förändras ofta, men ett utdrag ur min dagbok ger ändå en bild av hur min vardag ser ut.

Onsdag 27.11

Det var kallt i morse när jag vaknade. Termometern visade plus tre grader, det var rimfrost på marken och jag fick skrapa bilrutorna. Vi började stick- och virkkursen i dag. Tretton ivriga damer med mycket olika förkunskaper samlades med volontären **Kirsi Hakala** och mig i en av de tillfäl-

”Familjen var fattig redan tidigare, hur ska hon nu ensam klara av att försörja fyra egna och systemns barn? Det behövs mycket bön för den här familjen.”

liga kyrklokaler här i Dessie. Några av damerna hann både lägga upp maskor och börja sticka en provlapp under förmiddagen. Men de kunde mindre än jag väntat mig, så vi blev tvungna att ändra målen lite.

På eftermiddagen var vi bjudna till kyrkomusiker **Endrias Hussien** på kaffe. För några år sedan bodde Endrias i tio månader hos **Touko** och **Kirsi Hakala** när han arbetade i Harju församling i Tammerfors. Efter kaffet åkte jag och **Pirkko Nummela** till ett planeringsmöte vid kyrkbygget här i Dessie. Bygget ska invigas i maj, men ännu är taket inte på plats. Vi hoppas att det är ett färdigt bygge som invigs i maj.

Torsdag 5.12

Väckarklockan ringde halv fem. Jag sov ganska dåligt hemma hos min väninna **Aseged**. Det var kallt, sängen något obekvämt, ljuden utifrån obekanta och jag visste att jag skulle i väg tidigt. Tidigare, när jag frågade **Aseged** om jag fick övernatta hos henne inne i stan, nära busshållplatsen, blev hon

HAYMANOT, GENET och **Kalkidan** serverar kaffe och te utanför sin frisörssalong.
FOTO: CHRISTINE BJÖRKSOG

jätteglad. I Addis ska jag gå på ambassadör **Sirpa Mänpääs** självstän-

dighetsbjudning och så ska vi sjunga de vackraste julsångerna.

KONSTEN ATT virka.
Jag försöker lära
Almaz rätt grepp.
FOTO: KIRSI HAKALA

UTBILDNING KRING hiv och AIDS med Ali Yimam från hälsovårdsmyndigheterna i Kombolcha. FOTO: CHRISTINE BJÖRKSOG

SERPENTINVÄG MELLAN Dessie (2 600 m.ö.h.) och Kombolcha (1 800 m.ö.h.). FOTO: CHRISTINE BJÖRKSOG

EVANGELISTER OCH söndagsskollärare tillverkar dockor av tomma plastflaskor och wc-pappersrullar. FOTO: CHRISTINE BJÖRKSOG

Jag var framme i Addis redan klockan ett. Den 400 km långa vägen är i gott skick och bussen var modern, men höjdskillnaderna är enorma, över två kilometer mellan den lägsta och den högsta punkten. Det här är något som ofta ger mig huvudvärk. Den här gången hann jag beundra utsikten eftersom jag inte körde själv. Taxiresan från bussen till FMS gästhus tog ytterligare ett par timmar, eftersom jag levererade ett par brev till ett par olika adresser under vägen.

Måndag 9.12

Visamlade fadderbarnsprojektets hembesökare, HIV-positiva vårdnadshavare och vårdnadshavare till HIV-positiva fadderbarn, till utbildning i Kombolcha i dag. Många viktiga och svåra frågor togs upp till diskussion. Framför allt de som äter bromsmedicin behöver mycket uppmuntran. Medicinen ska tas regelbundet och ibland kan biverkningarna vara svåra. I våras orkade en av vårdnadshavarna inte äta bromsmedicin längre och tyvärr dog hon en tid efter att hon slutat äta med-

icinen. Vi hoppas att utbildningen och det psykiska stöd projektet kan ge ska uppmuntra dem som äter medicinen att fortsätta med den.

Tisdag 10.12

På eftermiddagen besökte jag Fatuma. I går fick jag höra att hennes man tragiskt dött i en bilolycka förra veckan. Fatuma, som är vårdnadshavare till ett av våra fadderbarn, brukar ofta hjälpa till vid aktivitetscentret här i Dessie, samtidigt lär hon sig en hel del nytt. Jag delade psalm 121, "Min hjälp kommer från Herren, som har skapat himmel och jord", med de sörjande. Familjen var fattig redan tidigare, hur ska hon nu ensam klara av att försörja fyra egna och systemens barn? Det behövs mycket bön för den här familjen. Att volontärerna inte har något vatten i kran just nu känns som ett litet problem i jämförelse.

Fredag 13.12

På morgonen arbetade jag på kontoret. Jag talade med flera av mina kollegor och mellan varven läste och skickade

"Flickorna som öppnat frisörssalong berättade att projektet varit ett enormt stöd för dem, att de nu står på egna ben och att de i sin tur tänker stöda något barn som är föräldralöst."

jag lite e-post. På eftermiddagen besökte jag aktivitetscentret här i Dessie. Jag gick igenom ett virkmönster med handledaren Tsehay. En helt vanlig arbetsdag.

Torsdag 19.12

Det var dags att utvärdera fadderbarnsprojektet i Woldiya. Tillsammans med de lokala myndigheterna gick vi igenom verksamheten under de två senaste åren. Efter det besökte vi några före detta fadderbarn som fått hjälp med att starta upp egna företag. De har blivit bland annat bilmekaniker, telefonreparatörer och frisörer. Flickorna som öppnat frisörssalong berättade att projektet varit ett enormt stöd för dem, att de nu står på egna ben och att de i sin tur tänker stöda något barn som är föräldralöst. Utvärderingen visade att det verkligen är värt att fortsätta projektet.

Lördag 21.12

Tillsammans med Kirsi och Touko Hakala höll vi en utbildningsdag för söndagsskollärare i Woldiya. När vi bad

för kursen bad vi att vi skulle få tillräckligt med tid för att undervisa deltagarna i allt det vi planerat. Det visade sig att flera av församlingens söndagsskollärare som kallats till kursen inte kunde komma. I stället deltog många av synodens evangelister, som går en tre månaders bibelskola i Woldiya och som hade en ledig lördag. Det blev inte bara församlingen i Woldiya som drog nytta av kursen utan också församlingarna i Alamata, Bahir Dar och Loggia. Jag som i ett skede trodde att ingen kommer att delta – och i stället kom deltagare från många församlingar. Gud är god!

Och vilken iver deltagarna visade när de levde sig in i berättelsen om Bartimaios, när de tillverkade dockor av plastflaskor för att kunna illustrera bibelberättelser och när de planerade sin egen undervisning. Vi fick tid att ta upp allt vi planerat och kunde sluta precis då vi tänkt. Jag kunde sätta mig ner och beundra solnedgången bakom bergen i väster.

PRESENTATION

Medfödd känsla för rätt och fel

Den prisbelönta primärforskaren Frans de Waal säger att empati, altruism och samarbetsvilja är medfödda egenskaper både hos människor och djur. Forskningsresultaten har han slutit sig till genom att studera bonoboapornas beteende och han presenterar dem i sin senaste bok som på svenska fått namnet *Bonobon och tio Guds bud* (Karneval Förlag 2013).

Teorin om att den mänskliga moralen är en tunn fernissa som bara ibland döljer människans sanna själviska natur är inom forskningen på tillbakagång. Men Frans de Waal tar inte bara ställning för människan som en i grund och botten moralisk varelse ur ett evolutionsbiologiskt perspektiv, utan menar också att religion kan spela en positiv roll i samhället. Därmed retar han naturligtvis gallfeber på missionerande humanister och ateister.

Originaltiteln lyder *The Bonobo and the Atheist* och själv säger ateisten de Waal att han inte bryr sig om Gud existerar eller inte, men att religionen måste betyda något eftersom den finns i alla samhällen. Enligt de Waal uppstod religionerna då samhällena växte sig så stora att invånarna inte längre klarade av att hålla ett vakande öga på varandra.

Frans de Waal kritiserar också den nyateistiska rörelsen för dess dogmatism, som enligt honom är ett betydligt större hot än religion i sig. Han skriver att ateism måste kombineras med något mera konstruktivt än religionsmotstånd för att vara relevant för människor och att den enda möjligheten är att omfamna moralitet som en del av människans art.

CHRISTA MICKELSSON

Känsla för människans själsliga sårbarhet

SPÄNNINGSLITTERATUR. Som son till psykiater växte den danska författaren Jussi Adler-Olsens upp på olika mentalsjukhus runt om i Danmark. – Min uppväxt lärde mig att en människa ska behandlas med respekt för sin individualitet oavsett vem eller hurudan hon är.

TEXT: TOMAS VON MARTENS

– I samspelet mellan en psykiskt sjuk människa och samhället finns oftast en historia som väntar på att bli upptäckt. I den historien kan vi hitta förklaringen till många av dagens problemställningar som grymhet, folkmord, plötsliga sammanbrott.

Det här säger den danske författaren **Jussi Adler-Olsen** (f. 1950) vars böcker om vice kommissarie **Carl Mørk** och avdelning Q vid Köpenhamnspolisens blivit storsäljare världen över. I bara Danmark har hans böcker sålt i 1,5 miljoner exemplar och i översättning ar totalt 10 miljoner. Enligt en enhällig kritikerkår kan hans böcker mycket väl mäta sig med de allra bästa i sin genre även på internationell nivå.

– Mycket av samtida litteratur registrerar enbart vardagliga händelser. Det är på sätt och vis förstäligt. Det är en kartläggning av människors allmogliga liv. Därför hyllas kanske den typen av litteratur mera än de spektakulära överdrifter som man hittar i spänningslitteratur.

Adler-Olsen säger att den seriösa spänningslitteraturen inte kan placeras i någon av dessa snäva kategorier eller litterära genrer.

– En thrillerförfattare skildrar oftast den orätt som samhället begått och skriver sig till en balans, en uppgörelse med omvärlden. En deckarförfattare skildrar oftast den orätt som en enskild människa åsamkar sin omvärld. Jag använder mig av bägge perspektiven och psykisk sjukdom kan vara ett element i den helheten.

Enligt Adler-Olsen är psykisk sjukdom oftast ett resultat av samhälle-

lig obalans och i värsta fall ett resultat av orätt.

– Deckare handlar inte om läsarnas behov av större trygghet utan om läsarnas behov av att se rättvisa skipas. Därför har det funnits deckare i århundraden och därför har läsare ur alla sociala klasser sökt sig till den här formen av lättillgänglig litteratur. Tidigare kunde deckare köpas i tunna häften som man bara slängde bort efter att man läst dem. Deckare har alltid varit billigare att köpa än annan litteratur.

Innan Adler-Olsen skrev sin första bok om polisen Carl Mørk hade han gett ut tre romaner och två av dem finns också utgivna på svenska (*Alfabethuset* och *Washingtondekretet*).

– Jag har inga planer på att skriva i någon annan genre än jag skriver nu. Thrillergenren ger mig de möjligheter jag har behov för: jag kan skriva i vilken tidsperiod som helst och med vilka synpunkter eller vilket tema som helst. Han säger att politik, hemligheter och människans mörka sidor fascinerar honom djupt.

– De här elementen kan frambringa en fatal och spännande berättelse när de blandas samman, vilket ofta görs i en thriller – därför är den här genren så tacksam. Dessutom gör valet av genre att mina böcker kan ges ut i också andra länder och det gör att jag kan leva på mitt skrivande.

Empati som röd tråd

Många av personerna i Adler-Olsens böcker talar till Gud, ber eller utför religiösa ritualer.

– För mig är det viktigt att varje män-

FÖRFATTAREN JUSSI Adler-Olsens förnamn kan härledas till hans mors beundran av operasångaren Jussi Björling.

FOTO: BJARKE JOHANSEN/
FORLAGET POLITIKEN.

niska respekteras för den hon är. Oavsett religion, handikapp eller vad som helst som påverkar andras åsikter om någon. Det finns flera röda trådar i mitt författarskap och empati är en av de viktigaste.

Han säger att tolerans mellan människor är en förutsättning för en fungerande kommunikation.

– Vad som försiggår mellan en människa och hennes gud är alltid en privat angelägenhet.

Huvudpersonen i hans böcker, Carl Mørk, har som sin närmaste medarbetare **Hafez el-Assad** som är muslim.

– När det gick upp för mig att invandraren och taxichauffören som körde mig hade högre utbildning än jag själv och hur underhållande han kunde vara, började jag se på invandrare med både förvirring och nyfikenhet.

Han undrar hur vi så lätt kan ignorera det faktum att om någon kommer från

Sjuttio psalmer blev tolv

MUSIK

Oslo Gospel Choir

Titel: Livets kilde – 12 Davidpsalmer

Vad gör norska kyrkan när gudstjänsten ska förnyas och idéerna är slut? Jo, ringer **Tore W Aas** förstås.

Den 56-åriga kompo-

sitören och dirigenten har lett Oslo Gospel Choir sedan 1988 och har komponerat en rad moderna andliga klassiker som sjungs flitigt på konserter, gudstjänster, julböner, dop och begravningar i de skandinaviska länderna. Skivan *Credo* som kören gav ut 2009 innehöll ny liturgisk musik och *Livets kilde* (livets källa) är en uppföljare till den.

Norska kyrkan gav Tore W Aas i uppdrag att tonsätta hela 70 Davidpsalmer – en

för varje söndag i kyrkoåret och dessutom en var till de andra högtidsdagarna. Tolv av dem har valts ut till skivan och nothäftet som fått namnet *Livets kilde*.

Att det handlar om ett beställningsmaterial märks särskilt i arrangemangen – inte sällan är kyrkorgeln med och på sina ställen finns till och med element av mässång. Samla gamla gospelkör är det ändå frågan om. Det är sammansatt, sången är ren och

soundet tätt. Inte heller har Tore W Aas favoritinstrument saxofonen försvunnit någonstans (jag räknar till fem av tolv intron). I stället har lite afrikanska rytmer smugit sig in här och var.

Jag har svårt att se hur någon av de tolv Davidpsalmerna på skivan skulle få lika stor genomslagskraft som till exempel jul-sången *En stjärna lyser så klar* från 1988 (översatt till svenska av **Ingela Forsman**) eller den närmast omåttligt

poulära versionen av Herrens välsignelse som W Aas skrivit. Störst hitpotential, och den låt som också känns mest som Oslo Gospelchoir på Davidskivan, är *Herre, vis meg dine veier*. I den förenas de element som gjort och gör kören till det den är: det smarta men enkla, upprepningar, en mjuk tenor som smeker en kristallklar sopran, perfekt balans till synes ansträngningslöst. Inte mer än så.

CHRISTA MICKELSSON

Lovsång till stereotyp femininitet

BOOK

Naiseus. Varhaiskristillisiä ja juutalaisia näkökulmia

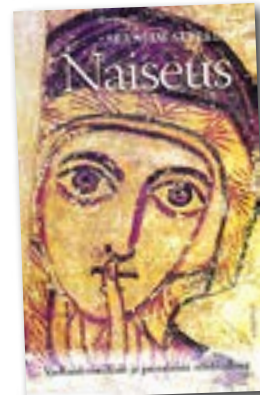
Författare: Serafim Seppälä
Förlag: Kirjapaja 2013

Det är alltid lite knepigt när någon med mycket makt uttalar sig om någon med mindre makt, oavsett sammanhang och metoder. Likaså blir den ortodoxa professorn **Serafim Seppäläs** nya bok *Naiseus* (Kvinnlighet, ej utgiven på svenska) problematisk redan i utgångspunkten: en man som uttalar sig om kvinnor är provocerande, för risken att utgöra ännu ett maktutövande är överhängande. Tyvärr övervinner Seppälä inte det här problemet: hans egna värderingar sipprar in i texten trots den akademiska approachen.

Det bör ändå sägas att boken behövs. En kartläggning av femininitet i tidig kristendom är mycket aktuell, speciellt med tanke på de jämställdhets-samtal som förs i kyrka och samhälle i dag. Kristendomen ses ofta som en patriarkal religion (vilket den på många sätt också är) men bilden behöver nyanteras. Vi behöver få reda på hur de tidiga kristna såg på kvinnlighet, och där bjuder boken på många positiva överraskningar, som till exempel **Gregorios av Nazianzos** som redan på 300-talet starkt ifrågasatte det som i dag kallas "slut-shaming", att kvinnor med många sexuella relationer fördöms hårt medan män med samma beteende sällan får negativa kommentarer. Likaså är det fascinerande hur starkt den tidiga kyrkan identifierade sig med det feminina.

Seppälä gör en bra contextualisering: han klagar vad vi kan veta om kvinnosynen i Medelhavsområdet under antiken och visar på kristendomens radikalitet i den miljön. Det handlar om en uppgradering av kvinnor från husdjur till människor, och han visar även att många kyrkofäder lovsjöng den kvinnliga andligheten: lyhördsheten, känsligheten, underkastelsen.

Men det är i den här lovsången till kvinnligheten som Seppälä avviker från

DEN TIDIGA kyrkan identifierade sig med det feminina.

sin akademiska framställning. Må så vara att kyrkofäderna betraktar världen som i grunden inledad i manligt och kvinnligt, men det finns ingen orsak att låta bli att problematisera detta. Seppälä problematiserar inte, utan lyckas gå på gångflika in kategoriseringar av vad som är manligt respektive kvinnligt. Manligt: styrka, rationalitet, ytlighet. Kvinnligt: omtanke, känslighet, djup. Med enkel vardagsempiri är det lätt att ifrågasätta kategoriernas kontakt med verkliga människor. Förutom att världen kryllar av rationella kvinnor och känsliga män så finns det också människor som varken är män eller kvinnor. Klicheerna skaver.

Seppälä ser skapelseberättelsen som en uppgiftsbestämning för hela mänskligheten och skriver att "mannen kallats att bruka jorden, odla, uppfinna, agera. Kvinnan å sin sida är kallad att stå vid sidan av mannen, att vara en livets källa, att föda och skydda livet, och vara mannens stolthet. Ett sådant kall är inte av sämre värde – tvärtom". Redan behovet att påpeka att kvinnans lott inte är sämre visar att något är skevt i arbetsfördelningen. Jag önskar att Seppälä eller hans redaktörer hade insett behovet att rensa bort dessa könsrollsromantiseringar och låtit boken vara det den ger sig ut för att vara: en kartläggning av tal och praxis kring kvinnlighet i tidig kristendom. Då kunde den tilltala en mycket större läsar-krets. Som boken ser ut nu finns risken att barnet kastas ut med badvattnet.

LIISA MENDELIN

en annan kultur, så behöver det inte betyda att han eller hon är annorlunda när det gäller kreativitet, fördomsfrihet och mångsidighet.

– Assad är på inget sätt en stereotyp, men vem är nu det om man ger den enskilda en möjlighet att bevisa vad han kan? Låt oss ta avstånd från alla de etiketter och stereotypa tankegångar som vi omges av. De ger oss inget annat än förenklingar.

Trovärdiga personporträtt

Adler-Olsen har en mångsidig bakgrund inom bland annat film och teater.

– Jag nådde en punkt när jag kän-

de mig tvungen att pröva hur det är att skriva en roman. Det var 1980 och jag tog ett halvt år tjänstledigt för att skriva. Jag insåg att jag kunde skriva men också att det ännu inte var rätt tidpunkt för mig att börja.

Hans första roman blev aldrig utgiven men år 1995 beslöt han att göra allvar av sina författarplaner.

– Då hade jag lagt undan tillräckligt mycket för att kunna skriva på heltid under två års tid. Min lycka var att redan min första roman gav mig intäkt så att jag kunde fortsätta.

Som son till en psykiater växte han upp på olika institutioner för mental-

sjuka runt om i Danmark.

– En av de viktigaste saker vi barn lärde oss var att människor ska behandlas med respekt för sin individualitet oavsett hur märkliga eller underliga de verkar. Gör du det så blir du bemött med tillit och öppenhet.

En tid studerade Adler-Olsen också medicin.

– Uppväxten i olika personalbostäder vid mentalsjukhus och mina medicinstudier ledde till att jag mötte många mycket sjuka människor, både psykiatiska och somatiska patienter. De här erfarenheterna har utan tvivel gjort det möjligt för mig att skapa trovärdiga personporträtt i mina böcker och hur de fungerar under stor press.

Jussi Adler-Olsens böcker om kommissarie Carl Mørk och avdelning Q finns utgivna på svenska av Bonniers. Hittills har fem böcker i serien publicerats och åtta är utlovade.

"I samspelet mellan en psykiskt sjuk människa och samhället finns oftast en historia som väntar på att bli upptäckt. I den historien kan vi hitta förklaringen till många av dagens problemställningar."

NY BARNBOK!

Res med Evelina i Bibels land

– Från a till ö

Åsa-Pia Andersson

Följ med på en resa genom spännande bibelberättelser. En rikt illustrerad bok på rim.

Inb. Bornelings, 120 sidor, 20 x 23

...
– Jag går ut och letar, men ni får stanna här! Han ropar och han lockar och undrar vart hon är.

Så hör hon herdens röst och bräker då till svar. Hon känner sig så lycklig, att hon har en sådan Far.

...

JOHANNA SÖDÖ är den första kvinnan med bakgrund i den laestadianska rörelsen som blivit prästvigd i Borgå stift. Hon prästvigdes i Borgå domkyrka 6.1.2014 och arbetar som församlingspastor i Grankulla 7.1-31.8.2014.

Glasögon till 350 personer

Under *Europaminskaravfallet*-veckan i slutet av november samarbetade Mariehamns församling och Agenda 21 kring en insamling av glasögon och mobiltelefoner. I glasögoninsamlingen deltog även de lokala optikerna och hela 352 par glasögon räknades in, berättar diakonissan **Lisbet Nordlund**. Glasögonen skickas via organisationen Vision for All Finland ut i världen. När föreningen tar emot glasögon arrangeras det talko då glasögonen tvättas och styrkan på linserna mäts. En till två gånger per år åker en ögonläkare, optiker och assistent på egen bekostnad med glasögon i bagaget till något land där det finns en lämplig samarbetspartner. Under de senaste åren har man åkt till Sri Lanka, Malawi, Bangladesh och Ecuador.

Mobiltelefonerna skickas till en organisation som arbetar med att dels reparera och sälja vidare mobiltelefoner och dels med att plocka isär trasiga telefoner och ta till vara de komponenter som är av värde. För de inlämnade mobilerna får församlingen en summa pengar beroende på mobilernas skick. Peng-

MARIEHAMNS FÖRSAMLING samlade in 352 par glasögon tillsammans med Agenda 21 och de lokala optikerna. FOTO: TINCA BJÖRKE

I MIN FÖRSAMLING

arna skickar Mariehamns församling vidare till Kyrkans Utlandshjälp.

– Det här är andra gången vi arrangerar en insamling av mobiltelefoner, berättar Lisbet Nordlund. Denna gång kom det in 82 stycken, vilket är något färre än förra gången.

Förutom insamlingen av glasögon och mobi-

ler har Mariehamns församling, Agenda 21, Emmaus och Landskapsregeringen samarbetat kring ett bytestorg eller Swap Shop. Under hela veckan kunde den som önskade lämna in kläder, leksaker, böcker och filmer. Den som lämnade in varor fick lika många bytesbiljetter för motsvarande produkter. I slutet av veckan hölls två bytest dagar.

Över 1 000 artiklar lämnades in och många saker hittade nya ägare. Agenda 21-kontorets personal har räknat ut hur mycket kemikalier och vatten bytestorget sparat jämfört med om nya produkter skulle köpts. Läs mer om detta på deras hemsida. Många var entusiastiska över idén och efterlyste en upprepning av arrangementet.

MARKNAD

ÖNSKAS HYRA

Två pålitliga, rökfria manliga arkitekter i arbetslivet/slutskedet av studier söker 2-3 rums lägenhet lämplig för samboende (inte par) i H:fors centrum och närområden fr.o.m. 1.2.2014. Tel: 040-5182518/Joakim

Heil Rökfri o. städig optometrist studerande (22år) söker etta med rimligt pris i Helsingfors. Flyttning så snabbt som möjligt. Tel: 040-5933141/Alexandra

Skötsam och pålitlig fjärde årets juris studerande önskar hyra förmånlig etta i centrala/västra Hfors, kontakt per 050-545 2377

Skötsam, arbetande ung kvinna söker etta/liten tvåa i centrala Helsingfors. Ring Emmi, 040 7441075

Rökfritt par med liten snäll hund önskar hyra tvåa i centrum av Helsingfors eller Drumsö från och med februari 2014. Ring Cassandra, 0407171555.

Medelålders man önskar hyra en etta i Helsingfors-Vanda med omnejd fr o m mars 2014. 0451076176, Kaj.

UTHYRES

I centrala Åbo en 2:a, med eller utan möbler. tel 050-3603029

Bergmansgatan 4, H:fors, 52 m2, 2 rum kokvrå, balkong. Gott skick. Ledig Hyra 1100€. Tel: 0400 402247 / Fredrik af Forselles

Etta på Skolhusgatan 25 i Vasa, uthyres i andra hand Mars-Juni. Hyra 400€/mån inkl. vatten, el och internet. Tel. 050-4116644

Funktionell tvårummare. Hfors, Lövö. 850€/mån. Tel. 0400700142/Lohman

KÖPES

Etta i Helsingfors inom 3 km radie från Hagnäs. Pris max. 140 000€. Tel: 0503051883/Emma

DIVERSE

Sökes: barnflicka/au-pair. Fr.o.m. v.5 eller februari, 1-2mån i Vasa. tel. 0407684006

Trevligt barnskötarejobb i Hfors erbjuds ansvarsfull och pålitlig person. Bra lön, goda villkor. Start genast eller enl övers. Ring 0405726849

En klapp på axeln

En kylig decembermorgon träffade jag en annan mamma som, precis som jag, hastade mellan dagis och jobb. Vi småsprang båda två till varsin bil och funderade varför vi egentligen hade bosatt oss här, i mörkret? Tio minuter senare hade vi definierat ångest som en av vår tids största fiender. Fråga mig inte hur vi kom in på ämnet, men det var något vi båda kunde relatera till. Hon sa att planen för 2013 var ett mindre ångestfyllt år. Det var året då hon skulle vara snällare mot sig själv, inte ha så höga krav, inte föra destruktiva inre monologer när allt inte gick som planerat... Så här i efterhand konstaterade hon att det inte lyckades. Ångesten hade lagt sig som en mörk skugga över tillvaron och 2013 blev inte alls det bekymmersfria år hon hade hoppats på. Jag förstod hennes tankegångar och kunde delvis instämma i det hon sa.

Bland småbarnsföräldrar talas det mycket om att "good enough" är tillräckligt bra, men då den egna ribban för good enough ständigt höjs är det svårt att räkna till. Många är vi mammor (och pappor) som virvlar runt i livet med ett konstant dåligt samvete för att vi kunde ha varit snällare, mer bestämda, tydligare eller mer tillåtande i vårt föräldraskap. Få är de gånger vi klappar oss själva på axeln för att vi har varit hyfsat bra föräldrar, för att vi har funnits där för våra barn, för att vi älskar de små livet. (Vi vill vara så hiskeligt

bra på ALLT vilket resulterar i att vi inte tycker oss vara bra på något). Good enough idag är inte vad good enough var igår. Och good enough imorgon ska vi inte ens prata om. Det räcker nu. 2014 ska bli det glada året. Det sociala året då vi har tid för varandra, då vi ser varandra, då vi bekräftar varandra. Ett år då vi inte bokar in kaffebesök hos grannen tre veckor senare utan bara knackar

på och kliver in. Nu. Det ska bli ett år då vi går tillbaka till gårdagens good enough med allt vad det innebär av sänkta krav och mindre fokus på perfektionism.

Jag drömmer om ett mer avslappnat år fyllt av spontanitet. Oplanerade dagar är de bästa av dagar, när magkänslan får bestämma och mönster bryts. Perfektionism är ett ord man gott kunde skrota till förmån för

nyord som carpa. (Att carpa: Att njuta i nuet, en verbifiering av talesättet "Carpe diem"). Perfektionism skapar obalans och sätter i förlängningen krokben för vår hälsa då förhållningssättet till de egna prestationerna antar allt märkligare former.

Den här tiden på året talas det mycket om månader som varit och månader som kommer. Om förväntningar som ibland infrias, ibland inte. Om nyårslöften som bara blir tomma ord, som låter bra i stunden men som aldrig blir verklighet, som snarare är drömmar än realitet. Hur reagerar vi på motgångar? Hur reagerar du när planer förändras eller grusas, när du drömmer om något som aldrig blir verklighet – åtminstone inte nu, möjligen senare?

Den spontana kommentaren om mörkret och regnet blev upptakten till en djupare diskussion om ångest, oro och dåligt samvete. Tio kyliga decemberminuter fick mig att inse hur lite vi egentligen pratar med varandra om våra innersta tankar. Vi behåller dem krampaktigt för oss själva. Vardagens brutala stressmoment i kombination med en snedvriden syn på vad good enough egentligen är kan sätta krokben för vilken förälder som helst.

Jag hoppas att 2014 blir ett balanserat år. Ett år när jag är snällare mot mig själv och en helt okej mamma.

■ PERNILLA NYLUND
Skribenten är informatör på Psykosociala förbundet

BERÄTTA OM DIN FÖRSAMLING!

Den här sidan finns till för dig. Roliga verksamhetsidéer, festliga jubileum eller en viktig gemenskap. Skriv, fotografera och berätta om vad som händer i DIN församling! Skicka in din artikel till redaktionen@kyrkpressen.fi. Redaktionen väljer och redigerar materialet.

I MIN FÖRSAMLING

INKAST THOMAS ROSENBERG

Mitt livs församlingar

MITT LIVS adresser. Somliga av er har säkert fyllt i den. Den skojiga webbenkät som de finlandssvenska dagstidningarna i samarbete med Svensk Presstjänst lanserat, och vars resultat nyligen presenterats. Inte så väldans seriös – men just därför lätt att fylla i. Med en välgörande glimt i ögat.

Glädjande nog bekräftar enkäten någonting jag redan börjat betvivla, det vill säga att det fortfarande finns ett engagemang för Svenskfinland. Och det med råde, för folk har med liv och lust fyllt i blanketten, och placerat ut sina hjärtan på olika orter. Den överväldigande entusiasmen visar att det fortfarande klappar ett stort och varmt hjärta för den finlandssvenska gemenskapen.

Men hur är det med ”mitt livs församlingar”? Hur skulle resultatet av en sådan enkät se ut? Tanken infinner sig osökt då jag läser ”Med sikte på framtiden – Borgå stift 90 år”, en nyutkommen bok utgiven med anledning av stifts jubileet, med texter kring stiftets historia, nuläge och framtid. Den bygger på en serie föredrag som hölls vid Teologiska fakulteten i Åbo vintern 2013. Åtta föredrag, av sju män och en kvinna.

Mansdominansen kommer sig delvis av att föredragshållarna till stor del bestod av våra svenska biskopar, tre tidigare och den nuvarande. Men ändå förvånar det gubbiga anslaget. Och framför allt att tonen genomgående är så trött och uppgiven. Som om herrarna inte ens själva riktigt orkar tro på att vårt svenska stift har en framtid.

Alla de bekanta hotbilderna radas upp: medlemsflykt, övertung och dyr personalstruktur, stelbent byråkrati, hotande kommun- och vårdreformer, ökad individualism, minskad förståelse för svenska sär lösningar och behov och så vidare. Man tappar minsann tron med mindre.

MEN VAR är geisten och framtidstron, visionerna och framtidsrecepten? Och inte minst glimten i ögat? Kampen om det svenska stiftet var hård när det begav sig, 1923. Kyrkan själv var ju inte alls med på noterna, och det var politiker, det vill säga riksdagen, som tvingade stiftet på kyrkan. Även i riksdagen var det väldigt jämnt, och vi hade alltså lika väl kunnat lämnas utan vår svenska sär lösning. Men sedan dess har stiftet varit en omistlig del av det svenska Finland och dess nät av identitetsstärkande institutioner. Dessutom en av de i särklass viktigaste.

Men nu, då molnen verkligen hopar sig allt mörkare kring vårt svenska stift? Var är den beslutsamhet och framtidstro som präglade pionjärerna på 1920-talet? Kampanjen Mitt livs adresser har visat att det fortfarande finns ett starkt engagemang för det som binder oss samman. Men det kräver att vi själva tror på det. Och vem ska orka tro om inte ens våra ledande företrädare inom kyrkan?

Mitt livs adresser visar också att det aldrig är fel att kunna skratta och att kämpa med humorn som vapen. Kanske värt att tänka på, också i de allvarsamma kyrkbänkarna.

Thomas Rosenberg är sociolog, skriftställare och samtidsanalytiker.

KYRKOHERDEVAL NÄRPES

Vad skulle Jesus säga?

För några decennier sen övervägde jag att skriva ut mig ur kyrkan. Orsaken var indignationen över att kvinnor inte fick utöva prästyrket. Mina föräldrar avrådde. Lyckligtvis följde jag deras råd. I dag, nästan 40 år senare, försvarar jag kvinnoprästmotståndarnas rätt att så långt möjligt utöva prästyrkets alla former.

Jesu budskap omfattas i dag av ca två miljoner människor. Kristendomen är världens största religion. Snabbast växer kristendomen i Latinamerika och Afrika. Den typiska nykristna i dag är en fattig ensamförsörjande kvinna i någon miljonstads förort/kåkstad i Sydamerika. I Norden accelererar utskrivningen ur den kristna kyrkan.

Nya Närpes församling med 8 000 församlingsmedlemmar fick ingen sökande till kyrkoherdetjänsten trots att intresse fanns. De intresserade är motståndare till kvinnan som präst och skulle av Domkapitlet förklaras som ”icke behöriga” om de sökte. De lät bli att söka.

”Livet kan inte styras av ett regelverk. Livet är tvivel, smärta och grubbel.”

Då och då brukar jag fråga: vad skulle Jesus ha sagt i denna situation? Vad skulle han ha sagt till parterna som gjort frågan om kvinnopräster till en sådan vattendelare här långt i högan Nord, långt från Betlehem och Genesarets sjö och Döda havet?

Jag tror han skulle ha sagt följande till kvinnoprästmotståndarna: ”Mina barn, varför gör ni mitt budskap till ett regelverk. Jag, Jesus, är jude, jag söker regelbundet synagogan. Min uppgift är att förändra judendomen från påbudna bestämmelser till ett kärlekens budskap. Så länge vår religion är en uppräkningslista av vad vi får och inte får göra så blir livet enbart en transportsträcka från födsel till död.

Så får det inte vara. Vår fader har gett oss förstånd och känslor att bruka. Livet kan inte styras av ett regelverk. Livet är tvivel, smärta och grubbel. Ur detta mognar vi som människor och som Hans barn. Hade ni läst mina samtal med översteprästen Nikodemus och hade ni förstått det budskap jag predikade från Olivberget så skulle ni ha insett att livet inte hittas i ett regelverk. Livet hittas i människomötet.”

Till den andra sidan (oss) skulle han säga: ”Jag har predikat kärlek och ni stiftar lagar som förhindrar många att tjäna min fader på det sätt de själva vill. Vem har gett er rätten att dela in mina barn utifrån ett skröpligt mänskligt regelverk? Ni återinfrågar det jag under min korta vandring här på jorden ville ändra på, en judendom som föreskrev att livet och tron ska utövas via regler, i rättroga och feltroga. Som judendomen lärde före min tid betar ni er. Genom mig lär vår fader att livet är kärlek. Något facit för hur vi

ska leva det finns inte.”

Och till båda sidorna skulle han säga: ”Mitt budskap hittar ni i människomötet. Mitt budskap är att alltid ta ansvar för den mötande människan. Det är i dessa möten som ert förhållande till min Fader avgörs. Avvisar ni den mötande människan så avvisar ni min Fader. Kommer ni den mötande till mötes så har ni följt min Faders vilja. Inte frågar Han: är du man eller kvinna? Han frågar om du är villig att ta hand om din nästa såsom hans son predikade under sin korta vandring på denna bullrande jord.

Så varför – skulle Jesus avsluta sina förmaningar – varför strida om sådant som ingen betydelse har? Varför sätter ni er energi på att gräla och tvista? Låt era krafter gå till att göra såsom min fader vill, att allt vad ni vill att människorna ska göra mot er, det ska ni också göra mot dem. Därför har han sänt mig.”

GUSTAV SKUTHÄLLA
Närpes

BIBELN TROVÄRDIGHET

Stefan Gustavssons Jesusguide – onödigt vinklad?

Blev förvånad över Tomas v Martens fråga i KP 1/2014 om det är till gagn för kristendomen att påvisa Bibelns historiska trovärdighet som Jesusguidens författare Stefan Gustavsson gör. En märklig fråga! Författaren har ju lyckats i sin föresats att visa att skeptikers och teologers ofta framförda påståenden att Bibeln består av legenden utan förankring i verkligheten inte stämmer. Genom sakliga fakta slår boken undan grunden för sådana påståenden, vilket ju var avsikten. Om personer eller händelser som Bibeln berättar om inte funnits i verkligheten eller om det som beskrivs inte inträffat, då är ju Bibelns trovärdighet verkligen ifrågasatt. Mycket har verifierats arkeologiskt eller

”Mycket har verifierats arkeologiskt eller av utombibliska källor.”

av utombibliska källor, men inte allt, till exempel urhistorien (1 Mosebok). Det finns dock ett klart samband mellan det som berättas i de tidigaste skrifterna och det som följer i de senaste. Ytterst blir det fråga om tillit till Jesu ord om Bibeln: ”Ditt ord (Guds ord) är sanning” (Joh 17:17).

Men kristendomen består inte bara av ett förhållande av vissa historiska händelser utan av en tro (i betydelsen för-

tröstan) på Guds överjordiska verklighet, som manifesterat sig i konkreta historiska händelser mitt i människors vardag. Bibeln uttrycker detta så: Ordet, det eviga som var hos Gud, har blivit kött och blod i Jesus Kristus.

När detta omvandlats i mig till en personlig förtröstan på denna Gud och denna Frälsare, då har det kristna budskapet burit frukt i mitt liv. Jag vill, med en lätt modifikation av ett uttalande av Erik Ewalds, kalla kristendomen en sann beskrivning av hela vår tillvaro både här och härefter.

ULF EMELEUS
pastor, Helsingfors

OPINION INFORMATION

Skicka insändaren till:

Kyrkpressen/opinion
Sandvikskajen 13, 00180 Helsingfors
E-post: redaktionen@kyrkopressen.fi
Fax: (09) 278 4138.

Insändare måste förses med skribentens namn samt för redaktionens bruk även adress och telefonnummer. Anonyma inlägg accepteras endast i undantagsfall.

Standardlängden för de kortare insändarna är 1 200 tecken. Redaktionen förbehåller sig rätten att förkorta insändarna. Insänd text returneras inte.

Radbytet är en längre insändartext med bildbyline som rymmer 2 000 tecken. Vill du skriva ett Radbyte bör du kontakta redaktionen på förhand.

BUREN AV KRAFT

”När du ger upp din livskontroll föds en gränslös lättnad: striden är förbi, du blir buren.”

Terapeuten och författaren Tommy Hellsten i en intervju i Lauri.

JOURNALISTISK NYHETSFLOPP

Utskrivningar ur kyrkan

Vid årets slut förmedlade medierna nyheter om att antalet utskrivningar brukar öka under årets sista dagar, skriver Kyrkostyrelsens kanslichef **Jukka Keskitalo** i en blogg. Nyheten kom från er-

oakirkosta.fi och alla medier spred uppgifterna så gott som ordagrant utan minsta ansats till kritisk granskning av nyhetsförmedlarnas motiv och intressen. En sådan aningslöshet strider mot alla journalistiska grundregler om hur nyheter ska granskas.

Syncenter
Bågar fr. 50€
Jakobstads Syncenter
Storgatan 15, Jakobstad
tel. 06-781 1023
fax 06-781 1024
Nykarleby Syncenter
Topeliusespl. 12, Nykarleby
tel. 06-722 0770
fax 06-722 1572
Rean börjar hos oss!

Optisk specialaffär
 BACKMANS OPTIK
Torggatan 9 Tel. 018-19 226
Mariehamn

Något vi borde skriva om?

Tfn 09-61261549
e-post: redaktionen@kyrkopressen.fi

CILLA ERIKSSON tar cykeln genom USA för att sprida Guds kärlek och hjälpa offer för sextrafficking.

En präst som vaknade upp ur narkosen såg att en blomsterbukett stod på bordet intill sängen. Han bad sköterskan läsa vad det stod på kortet. Sköterskan läste: Kyrkoherden tillönskas snabb tillfriskning av församlingsrådet med rösterna 6-5.

Ska cykla genom USA

Från Vancouver i Kanada till Tijuana i Mexico på cykel. Det äventyret planerar Cilla Eriksson i oktober.

TEXT OCH FOTO:
JOHAN SANDBERG

Under den cirka 3 500 kilometer långa sträckan vill **Cilla Eriksson**, född och uppvuxen i Nykarleby, komma i kontakt med församlingar, sprida Guds kärlek och hjälpa traffickingoffer. Till sin hjälp har hon ett motorcykelgäng som lovat följa henne under färden.

– Jag är ganska spontan av mig och jag bad Gud att han skulle använda mig på rätt sätt, säger hon. En par dagar efter att jag döpt mig kom det starkt till mig: Cilla, du ska korsa USA på cykel för att sprida Guds kärlek och hjälpa traffickingoffer.

Cilla Eriksson flyttade till Sverige hösten 2006 för att studera hälsopedagogik med inriktning på psykisk hälsa. Efter en tid som skidlärare i Chamonix i franska alper-

na flyttade hon tillbaka till Falun. Nu verkar hon som entreprenör med fokus på idrott.

I maj 2012 kom Cilla Eriksson till en punkt när hon kände att det måste finnas något mera i livet.

– Egentligen hade jag det väldigt bra just då, men jag sa till Gud att om du verkligen finns så bevisa det genom att jag får uppleva det. Några dagar före jul samma år kände jag starkt att Gud kom in i mitt vardagsrum och satte sig bredvid mig i soffan. Det kändes sjukt men ändå fantastiskt. Det är svårt att förklara känslan, men den har stannat kvar och jag förstår att det är på riktigt.

Hon anmälde sig till en Alphakurs i Lugnetkyrkan i Falun och lät döpa sig efter kursen.

Sen bad hon Gud om att bli

”Men kom igen Gud. Har du verkligen tänkt igenom det här?”

använd. Men hon hade inte räknat med svaret.

– Men kom igen Gud, tänkte jag. Har du verkligen tänkt igenom det här? Jag hade varit kristen i tre dagar och det första Gud gör är att skicka mig på missionsresa till USA. Men det kom bara starkare till mig, så det är bara att köra.

Ingen fysisk utmaning

Hon oroar sig inte för den fysiska utmaningen.

– Jag är skidåkare från början och senare har jag börjar tävla i triathlon. Jag kommer inte att specialtränas för det här.

Utmaningen ligger på ett annat plan.

– Nu ska jag börja resa runt i Sverige och berätta om min väg till projektet och om trafficking. Jag vill också inspirera andra till att våga följa Guds röst och de drömmar Gud lagt i dem. Målet är att jag under tiden ska samla in en halv miljon kronor (56 000 euro) för resan och för att hjälpa traffickingoffer. Föreläsningarna är en stor utmaning för mig. Jag är perfektionist och vill göra det bra.

Samma upplägg ska hon också ha i USA i de försam-

lingar hon kommer i kontakt med längs vägen.

Har du kommit i kontakt med trafficking?

– Jag har varken egen erfarenhet eller känner någon som varit utsatt för det. Tanken att stöda traffickingoffer är något som jag bara vaknade upp till en morgon.

Evangeliska Frikyrkan i Sverige stöder Well Spring, en organisation i Cypern som jobbar med tjejer som är utsatta för trafficking och prostitution.

– Offren har ingenstans att bo och utan det är det väldigt svårt för dem att ta sig ur sin situation. Vi vill öppna ett hem i Limassol. Till det hemmet går de pengar jag samlar in.

Hon räknar med att cyklingen från Vancouver genom USA och delstaterna Washington, Oregon och Kalifornien till Tijuana ska ta sex, sju veckor. Hon har delat upp resan i sex etapper. Mellan etapperna ska hon vila i några dagar.

– Jag har inte bestämt exakt vilken rutt jag ska cykla. Det är svårt att veta hur terrängen ser ut och hur länge etapperna kommer att ta. Jag hade en idé att jag skulle åka kustvägen från San Francis-

co till Los Angeles. Men jag har hört att det är en ganska stökig väg att cykla på. Men det är kanske lugnare i oktober och november. Är det för varmt att cykla på dagen så cyklar jag på natten.

Hon hoppas hålla en medelhastighet på 25 kilometer i timmen. I den farten kunde hon cykla 150 kilometer per dag.

– Jag har en veckas tidsmarginal. Man vet ju inte vad som kan hända.

MC-klubb följer efter

Efter att tidningen Dagen skrivit om projektet fick Cilla Eriksson kontakt med en svensk man bosatt i Los Angeles.

– När jag loggade in på Facebook hade jag en vänförfrågan av en man med svart hår, tatueringar, läderkläder och HD-hoj. Det var ingen jag kände och han liknade någon som kunde vara med i ett kriminellt MC-gäng. Men något i mitt hjärta sa: Cilla, ha inte så mycket fördomar. Så jag godkände honom som vän.

Det visade sig att han är ledare för en av de största kristna MC-organisationerna i USA. Han hade läst om projektet på webben.

– Han och hans killar vill hjälpa mig i USA. De erbjuder sig att köra efter mig med motorcykel längs vägen, de hjälper mig att hitta boende och jag är välkommen till deras församlingar. Der är fantastiskt att en svensk snubbe från Los Angeles skulle komma över mitt projekt då mina föräldrar i Nykarleby knappt vet vad jag håller på med. Det kan ju bara vara Gud i det.

Nu känner hon sig helt trygg i att åka till USA.

– Till en början var jag helt inställd på att ha någon med mig. Men sen insåg jag att det inte är så lätt att hitta en sådan människa. Många sällas bort redan genom att det ska vara en kristen cyklist. Sen kom ju Gud med den briljanta idén med MC-gänget. Men det kan ju hända att någon som uppenbart ska följa med dyker upp. Vi får se.

Troligen kommer hon att anlita MC-gänget ganska mycket under vägen.

– De har medlemmar längs hela vägen jag ska cykla och jag kommer att få bo hos någon av dem. Boendet har jag inte bekymrat mig för. Jag räknar med att kunna ta in hos kristna människor längs vägen.